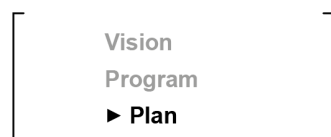

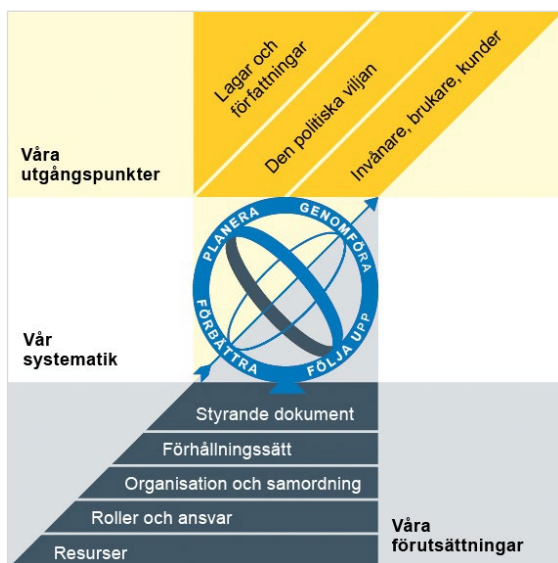
Göteborgs
Stad

Göteborgs Stads plan för arbetet med finskt förvaltningsområde 2020-2025

Planerande styrande dokument

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av: Kommunfullmäktige	Gäller för: Berörda nämnder och styrelser	Diarienummer: 1223/19 (SLK-2024-00745)	Datum och paragraf för beslutet: 2020-09-10 § 28
Dokumentsort: Plan	Giltighetstid: 2020–2025	Senast reviderad: 2025-07-01	Dokumentansvarig: Avdelningschef Samhällsutveckling och hållbarhet

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna plan	4
Vem omfattas av planen.....	4
Giltighetstid	4
Bakgrund	4
Utgångspunkter för planen	5
Sverigefinsk minoritet i Göteborg	5
Minoritetslagen och annan lagstiftning	5
Minoritetspolitiken	6
Finskt förvaltningsområde	7
Statsbidrag för finskt förvaltningsområde	7
Kopplingar till andra program och planer i staden	8
Implementering	9
Uppföljning av denna plan	9
Planen	11
Delmål 1: Göteborgs Stad informerar och kommunicerar aktivt på svenska såväl som på finska i ärenden med anknytning till förvaltningsområdet	11
Delmål 2: Göteborgs Stad ger tillgång till service, vård och omsorg för äldre både på finska och svenska genom att stödja äldres sverigefinska kulturella identitet.....	14
Delmål 3: Göteborgs Stad uppmärksammar och stärker den sverigefinska kulturen som en del av det svenska samhället	16
Delmål 4: Göteborgs Stad erbjuder tvåspråkig undervisning i grundskolan. Göteborgs Stad ger tillgång till förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska	18
Delmål 5: Göteborgs Stad har systematiska och utvecklade former för samråd som ger inflytande i beslutsprocessen	21

Inledning

Syftet med denna plan

Syftet med Göteborgs Stads plan för arbetet med finskt förvaltningsområde 2020-2024 är att skapa tydlighet i ansvaret för frågorna samt att säkerställa att Göteborgs Stad lever upp till internationell och nationell lagstiftning som i sin tur fastställer de nationella minoriteternas rättigheter. Göteborgs Stads arbete med att upprätthålla de nationella minoriteternas rättigheter ska präglas av dialog, samråd och långsiktighet. Denna plan är framtagen i samråd med den sverigefinska minoriteten i Göteborg och planen utgör en del av stadens strategiska arbete med de mänskliga rättigheterna.

Vem omfattas av planen

Denna plan gäller för förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning, nämnden för demokrati och medborgarservice, nämnden med ansvar för individ- och familjeomsorg, nämnden med ansvar för funktionshinder, nämnden med ansvar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård, social resursnämnd, kulturnämnden, idrotts och föreningsnämnden, kommunstyrelsen.

Giltighetstid

Denna plan gäller för perioden 2020 till 2025.

Bakgrund

Göteborgs Stad har varit del av det finska förvaltningsområdet sedan 1 februari 2011 efter kommunstyrelsens beslut 18 augusti 2010. Att ingå i ett förvaltningsområde för finska betyder att staden är skyldig att ge det finska språket och den sverigefinska kulturen ett förstärkt skydd och stöd enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724). Med anledning av kommunstyrelsens beslut, har en plan antagits 2014 för Göteborgs Stads arbete med det finska förvaltningsområdet. Samtidigt har en plan antagits för Göteborgs Stads arbete med nationella minoritetsfrågor gällande minoriteterna judar, romer, samer, sverigefinnar samt tornedalingar. Syftet med de två planerna är att skapa tydlighet i ansvaret för frågorna samt att säkerställa att Göteborgs Stad lever upp till internationell och nationell lagstiftning som i sin tur fastställer de nationella minoriteternas rättigheter.

Stadsledningskontoret har i kommunfullmäktiges budget 2018 fått i uppdrag att utvärdera Göteborgs Stads planer för finskt förvaltningsområde och nationella minoritetsfrågor. Planerna är inte tidsatta och har varit giltiga över fem år. Enligt utvärderingen har planerna inte fått genomslag i ansvariga nämnder för att tillgodose de nationella minoriteternas rättigheter. Samtidigt har lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk (2009:724) reviderats. En förstärkt minoritetslag trädde i kraft den 1 januari 2019, vilket har lett till att stadens skyldigheter gentemot de nationella minoriteternas rättigheter har förstärkts och blivit ännu tydligare. Till följd av detta har kommunstyrelsen 7 november 2018 gett stadsledningskontoret i uppdrag att revidera

Göteborgs Stads planer för finskt förvaltningsområde och nationella minoritetsfrågor. Revideringsprocessen har skett i nära samverkan med Göteborgs Stads sverigefinska råd och stadens förvaltningar. En reviderad plan för Göteborgs Stads arbete med finskt förvaltningsområde är stadsövergripande och gäller under perioden 2020-2023. Kommunfullmäktige beslutade 2024-02-01 §23 att förlänga planen till och med 2024 i avvaktan på ny styrning inom området.

Utgångspunkter för planen

Sverigefinsk minoritet i Göteborg

Det finska språket har funnits i Sverige sedan före den svenska statsbildningen på 1100-1200-talen. Den största delen av det moderna finska territoriet tillhörde Sverige fram tills 1809. Status som nationellt minoritetsspråk och sverigefinnar som en nationell minoritet i Sverige bygger på den långa gemensamma historien mellan de svensktalande och de finstalande som idag även kallas för sverigefinnar. Både krigsbarn och politiska flyktingar, men även arbetskraftsinvandrare, har erfarenhet av att ta sig över gränsen till Sverige.

Den sverigefinska minoriteten är Göteborgs största minoritet. Storleken av minoriteten varierar mycket beroende på källan, men enligt Statistiska centralbyråns uppskattning fanns det i slutet av 2018 726 712 personer med finländsk bakgrund i Sverige, vilket är 51 780 fler än för tio år sedan och ungefär 7 procent av hela befolkningen. Finska romerna är också del av minoriteten. I Göteborg bor det sammanlagt 30 580 personer med finländsk bakgrund, vilket motsvarar 5,3% av befolkningen (571 868) i slutet av 2018.

Den tillgängliga statistiken är dock delvis missvisande eftersom den syftar till individer som är födda i Finland, som har minst en förälder som är född i Finland eller som har minst en mor- eller farförälder som är född i Finland. Den fjärde generationen eller tidigare är inte med i denna statistik. Den visar inte heller individens modersmål, språkkunskaper eller självidentifikation det vill säga om man upplever sig som sverigefinne. Bland de nämnda generationerna bildar nu den tredje den största gruppen med finsk bakgrund. I Göteborg finns efter Stockholm till antalet mest personer som beräknas tillhöra denna minoritet.

Minoritetslagen och annan lagstiftning

Lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk har gällt i Sverige sedan 1 januari 2010. Lagen beskriver vilka rättigheter som minoriteterna har i hela landet och inom de speciella förvaltningsområden som finns för finska, meänkieli och samiska. Från den 1 januari 2019 reviderades lagen så att rättigheter och skyldigheter stärktes ytterligare. Samtliga kommuner och statliga myndigheter är skyldiga att anta mål och riktlinjer för sitt minoritetspolitiska arbete. Likaså att informera minoriteterna om deras rättigheter och skydda minoriteternas språk och kultur där barns och ungas rätt att få utveckla sitt språk och sin kultur särskilt betonas. Rätten till samråd och inflytande har förtydligats samt att förvaltningsmyndigheter ska beakta barns och ungas möjligheter till inflytande i frågor som berör dem. I förvaltningsområdena för finska, meänkieli och

samiska är kommunerna skyldiga att ordna förskola och äldreomsorg helt eller till väsentlig del på minoritetsspråken. Rätt till äldreomsorg på nationella minoritetsspråk gäller även utanför förvaltningsområdena om personal finns. I språklagen (2009:600) anges att det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken.

I Europarådets ramkonvention slås fast att skyddet av nationella minoriteter och av de rättigheter och friheter som tillkommer personer som tillhör dessa minoriteter utgör en integrerad del av det internationella skyddet av mänskliga rättigheter. De nationella minoriteternas rättigheter ska sättas in i de regelverk som kringgärdar de mänskliga rättigheterna. Här ingår internationell lagstiftning såsom FN:s barnkonvention, vilken utgör svensk lag från och med 1 januari 2020, rasdiskrimineringskonventionen och FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna samt nationell lagstiftning såsom diskrimineringslagen (2008:567). Konventionerna och diskrimineringslagen bygger på icke-diskrimineringsprincipen vilket innebär att rättigheterna gäller alla medborgare och alltid, och kommunen ansvarar för att omsätta dessa rättigheter i praktiken genom de verksamheter kommunen driver och den service som ligger i det kommunala uppdraget. Detta utgör grunden för ett stärkt arbete med minoritetsfrågor. Skollagen (2010:800) och socialtjänstlagen (2025:400) har också bestämmelser rörande de nationella minoriteterna. Det finns ett tydligt fokus på barn i minoritetslagstiftningen som gör att barns rättigheter särskilt ska beaktas.

Minoritetspolitiken

Göteborgs Stads arbete med de nationella minoriteterna och finskt förvaltningsområde sker inom ramen för arbetet med mänskliga rättigheter. Mänskliga rättigheter är i sin tur grunden till stadens arbete och berör alla människor och all offentlig förvaltning. Utgångspunkten är internationella konventioner, nationella strategier och lagstiftning såsom Europarådets ramkonvention till skydd för nationella minoriteter samt den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk, lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och diskrimineringslagen (2008:567).

År 2000 ratificerade Sverige Europarådets ramkonvention till skydd för nationella minoriteter samt den europeiska stadgan om landsdels- eller minoritetsspråk. Sedan dess har Sverige en samlad nationell minoritetspolitik. Det innebär att Sverige sedan dess har fem erkända nationella minoriteter: judar, romer, samer, sverigefinnar och tornedalingar med de erkända språken jiddisch, romani chib, samiska, finska och meänkieli. Samiska, finska och meänkieli bedöms vara landsdels- eller minoritetsspråk¹ med historisk geografisk anknytning i Sverige medan jiddisch och romani chib är territoriellt obundna språk.

De nationella minoriteterna har funnits i Sverige under lång tid och är en del av det gemensamma kulturarvet. Individer som anses tillhöra i en nationell minoritet känner oftast en uttalad samhörighet, en synnerlig religiös, språklig eller kulturell tillhörighet och en vilja att behålla sin identitet. Minoritetstillhörigheten baseras på individuell självidentifikation. Var och en avgör själv om hen vill göra anspråk på det skydd och stöd

---

¹ Enligt Europarådets språkstadga är landsdels- eller minoritetsspråk ett språk som av hävd används i ett visst territorium i en stat av medborgare i staten, vilka utgör en grupp som i antal är färre än resten av befolkningen.

som samhället erbjuder minoriteterna. En individ kan känna tillhörighet med flera minoriteter som till exempel finska romer eller Kalé-romer. Något tvång för individen att ingå i en minoritet finns inte. Enligt lagen får ingen registrering av tillhörighet till minoriteterna ske varken nationellt eller kommunalt.

De nationella minoriteterna har också stora variationer inom respektive minoritet. För att säkra människors lika värde, rättigheter och möjligheter, ska arbetet bedrivas systematiskt och utgå ifrån ett normmedvetet arbetssätt för att förebygga diskriminering. Detta innebär att ständigt innefatta faktorer som kön, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, könsidentitet eller könsuttryck, ålder, socioekonomisk bakgrund samt var i staden någon bor eller verkar.

Finskt förvaltningsområde

Ett förvaltningsområde för minoritetsspråk är ett område där regeringen beslutat att en nationell minoritet har förstärkt skydd och stöd enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. I ett förvaltningsområde har både de statliga och kommunala förvaltningsmyndigheter skyldigheter enligt samma lag. Den 18 augusti 2010 fattade kommunstyrelsen beslut om att ansöka hos regeringen om att Göteborgs Stad får ansluta sig till förvaltningsområdet för finska språket. Regeringen fattade ett beslut den 16 december 2010 om att bevilja stadens ansökan. Till följd av beslutet från 1 februari 2011 blev Göteborgs Stad officiell del av det finska förvaltningsområdet.²

I ett förvaltningsområde för det finska språket har det finska språket ett förstärkt skydd. Individer har rätt att använda finska i sina skriftliga och muntliga kontakter med staden i sina ärenden kopplat till finskt förvaltningsområde samt rätt att få äldreomsorg och förskola helt eller till en väsentlig del på finska.³ Staden ska också verka för att det finns tillgång till personal med kunskaper i minoritetsspråken. Minoritetslagen förutsätter att minoritetspolitiken förverkligas i tät dialog med den sverigefinska minoriteten i Göteborg.

Statsbidrag för finskt förvaltningsområde

Göteborgs Stad får ett årligt statsbidrag på 2,64 mkr som ska användas till de merkostnader som uppstår i kommunen med anledning av anpassningen till finskt förvaltningsområde. Användandet av statsbidrag regleras i Förordning (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk.

Enligt förordningen är Göteborgs Stad skyldig att kartlägga de behov som finns i kommunen av åtgärder till stöd för användningen av finska. Kartläggningen ska genomföras tillsammans med de nationella minoriteterna. Göteborgs Stad ska också redovisa hur kartläggningen har genomförts och lämna en ekonomisk redovisning till den myndighet som har betalat ut bidraget och en redovisning av vad medlen har använts till.

---

² Från och med 2019 ingår 66 kommuner i förvaltningsområdet för finska, 25 kommuner i förvaltningsområdet för det samiska och åtta kommuner i förvaltningsområdet för meänkieli.

³ Rätten till förskola på nationellt minoritetsspråk regleras i skollagen och i den nya reviderade läroplanen för förskola som trädde i kraft 1 juli 2019.

Kopplingar till andra program och planer i staden

Både i nämndernas reglementen och bolagsstyrelsernas ägardirektiv anger kommunfullmäktige att de ska: ”Utföra sitt uppdrag utifrån demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och mot diskriminering. Kommunens medlemmar ska behandlas lika om det inte finns sakliga skäl för något annat. Oavsett förutsättningar, bakgrund och var i kommunen man bor, ska människor bli värdigt bemötta och få en god och likvärdig service. Nämnderna ska skapa förutsättningar för demokratisk delaktighet och inflytande i nämndens verksamhet för kommunens invånare och andra grupper som verksamheten riktar sig till.”

Utöver reglementena listas nedan de antagna program och planer i staden som i störst omfattning angränsar till denna plan:

Styrande dokument	Kopplingar till finskt förvaltningsområde	Giltighet och fastställare
Göteborgs Stads plan för arbetet med nationella minoritetsfrågor	Omfattar stadens arbete med nationella minoriteterna: sverigefinnar, tornedalingar, samer, judar och romer.	2020-2023 Beslutad i KF
Göteborgs Stads äldreboendeplan	Samordnar planeringsarbetet för behovet av äldreboende och korttidsvistelse, inklusive finskt äldreboende, inom Göteborgs Stad.	2020-2023 Beslutad i KF
Göteborgs Stads plan för barn- och ungekultur	Omfattar stadens kulturstrategiska arbete utifrån barns och ungas perspektiv och påminner om det förstärkta uppdraget att ta tillvara på alla barns och ungas rättigheter och åsikter.	2019-2023 Beslutad i KF
Göteborgs Stads program för en attraktiv arbetsgivare	Omfattar stadens gemensamma mål och strategier för att stärka stadens förutsättningar att vara en attraktiv arbetsgivare. Kopplingar finns när det kommer till uppdraget att kompetensförsörja personal med språklig och kulturell kompetens	2019-2023 Beslutad i KF
Göteborgs Stads plan för jämställdhet	Omfattar stadens arbete för jämställdhet och innehåller insatser där fokus ligger på flera diskrimineringsgrunder än kön vilket skapar förutsättningar för att arbeta bredare mot diskriminering och fördomar.	2019-2023 Beslutad i KF
Göteborgs Stads plan för att förbättra hbtq-personers livsvillkor	Ökar stadens kunskaper i normmedvetet arbetssätt vilket skapar förutsättningar för att arbeta mot diskriminering och fördomar på grund av tillhörighet till en minoritet samt synliggör hur heterogena minoriteter är.	2017-2021 Beslutad i KF

Göteborgs Stads handlingsplan för arbetet med de mänskliga rättigheterna	Slår fast att alla stadens verksamheter ska genomsyras av mänskliga rättigheter.	2016 – tillsvidare Beslutad i KF
Göteborgs Stads program för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Belyser personer med funktionsnedsättnings specifika utsatthet. Kopplingar finns exempelvis genom kompetens i det finska språket och sverigefinska kulturen vid insatser enligt LSS.	2014–2020 Beslutat i KF
Göteborgs Stads kulturprogram	Omfattar stadens kulturstrategiska arbete utifrån ett interkulturellt perspektiv.	2013-2021 Beslutat i KF

Implementering

Ansvaret för att implementera planens insatser ligger på varje nämnd och styrelse som omnämns i planen. Implementering och konkretisering av insatser på förvaltningsnivå ska ske i samråd med den sverigefinska minoriteten genom att minoriteten ges inflytande i frågor som berör dem. Minoritetens bredd ska beaktas i implementeringen samt barn och ungas behov ska särskilt bevakas. Varje nämnd och styrelse i Göteborgs Stad kan anpassa inflytandeformerna efter vad som är bäst för varje situation. Staden kan exempelvis samarbeta med minoriteten vid problemformulering och remissbehandling, ha fördjupad dialog i en sakfråga, eller samverka i en viss verksamhet. Det viktigaste är att minoritetens språkliga och kulturella behov beaktas och tillgodoses i stadens beslutsprocesser.

Stadsledningskontoret står för övergripande stöd och samordning vid implementering samt ansvarar för samordning av Göteborgs Stads sverigefinska råd och Göteborgs Stads gemensamma samråd för de nationella minoriteterna.

Uppföljning av denna plan

Varje nämnd med ansvar för insatser i planen följer upp det egna arbetet och om det har gett effekt, det vill säga om insatserna har bidragit till de uppsatta delmålen. Uppföljning av insatser ska integreras och ske i verksamhetens ordinarie uppföljning. Varje insats i planen har ett förväntat resultat och verksamheterna kan koppla detta till indikatorer och data som verksamheten använder för att följa upp sina uppdrag och sitt kvalitetsarbete.

Kommunstyrelsen ansvarar för uppföljning av planen på en övergripande nivå.

Stadsledningskontoret kommer efter två år följa upp status av insatserna genom att utvärdera stadens implementering av planen med särskilt fokus på förväntat resultat (kvantitativ utvärdering) och effekt för minoriteten (kvalitativ utvärdering).

Utvärderingen tas fram i nära samarbete med den sverigefinska minoriteten.

På nationell nivå har Länsstyrelsen i Stockholm uppföljningsansvar för stadens arbete med finskt förvaltningsområde. En gång per år följer Länsstyrelsen upp kommunernas arbete via stadsledningskontoret. Stadens inrapportering bygger på ett samarbete med

ansvariga nämnder och den sverigefinska minoriteten och sker som en del av uppföljningen som kommuniceras till kommunstyrelsen.

Planen

Göteborgs Stad är del av finskt förvaltningsområde sedan 1 februari 2011 vilket betyder att staden har åtagit sig att ge ett förstärkt skydd för det finska språket och den sverigefinska kulturen. Planen utgör stadens målsättning för att tillgodose de rättigheterna kopplad till finskt förvaltningsområde. Tillsammans med Göteborgs Stads plan för nationella minoritetsfrågor bidrar planen till Göteborgs Stads övergripande mål: Göteborgs Stad ger skydd för de nationella minoriteterna, stärker deras möjligheter till inflytande och stödjer de nationella minoritetsspråken så att de hålls levande.

Planen har fem delmål:

1. Göteborgs Stad informerar och kommunicerar aktivt på svenska såväl som på finska i ärenden med anknytning till förvaltningsområdet.
2. Göteborgs Stad ger tillgång till service, vård och omsorg för äldre både på finska och svenska genom att stödja äldres sverigefinska kulturella identitet.
3. Göteborgs Stad uppmärksammar och stärker den sverigefinska kulturen som en del av det svenska samhället.
4. Göteborgs Stad erbjuder tvåspråkig undervisning i grundskolan. Göteborgs Stad ger tillgång till förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska.
5. Göteborgs Stad har systematiska och utvecklade former för samråd som ger inflytande i beslutsprocessen.

Delmål 1: Göteborgs Stad informerar och kommunicerar aktivt på svenska såväl som på finska i ärenden med anknytning till förvaltningsområdet

Ansvarig nämnd: Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning, nämnden för demokrati och medborgarservice, nämnden med ansvar för individ- och familjeomsorg, nämnden med ansvar för funktionshinder, nämnden med ansvar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård, kulturnämnden, idrotts och föreningsnämnden, social resursnämnd, kommunstyrelsen

3 § Kommuner och landsting ska informera de nationella minoriteterna om deras rättigheter och det allmännas ansvar enligt denna lag och de föreskrifter som denna lag hänvisar till. Detsamma gäller statliga förvaltningsmyndigheter vars verksamhet är av betydelse för de nationella minoriteterna eller minoritetsspråken. *Lag (2018:1367).*⁴

8 § Enskilda har rätt att använda finska, meänkieli respektive samiska vid sina muntliga och skriftliga kontakter med en förvaltningsmyndighet vars geografiska

---

⁴ SFS 2018:1367 Lag om ändring i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

verksamhetsområde helt eller delvis sammanfaller med minoritetsspråkets förvaltningsområde. Detta gäller i ärenden i vilka den enskilde är part eller ställföreträdare för part, om ärendet har anknytning till förvaltningsområdet. Om den enskilde använder finska, meänkieli eller samiska i ett sådant ärende, är myndigheten skyldig att ge muntligt svar på samma språk. Enskilda som saknar juridiskt biträde har dessutom rätt att på begäran få en skriftlig översättning av beslut och beslutsmotivering i ärendet på finska, meänkieli respektive samiska. Myndigheten ska även i övrigt sträva efter att bemöta de enskilda på dessa språk.

8 kap 9 § Kommunen ska informera den som ansöker om insatser inom ramen för äldreomsorgen om möjligheterna att få omvårdnad av personal som behärskar något av de angivna minoritetsspråken enligt 6 och 7 §§.
*Socialtjänstlag (2025:400).*⁵

Nuläge information och kommunikation: Det pågår ett förstärkt arbete i stadens olika verksamheter för att säkerställa efterlevnaden av lagstiftning utifrån informationsskyldighet angående finskt förvaltningsområde. Mycket arbete kvarstår.

Göteborgs Stad måste utveckla nya kommunikationsformer för att nå alla som vill veta mer om finskt förvaltningsområde och minoritetsrättigheter. Det finns många som känner sig tillhöra minoritetsgruppen sverigefinnar som inte vet om sina rättigheter. Det finns också många som inte känner sig tillhöra minoritetsgruppen men som pratar finska och inte vet om sina rättigheter. Bland annat finska romer ska informeras om sina minoritetsrättigheter kopplad till finskt förvaltningsområde. Enligt minoritetslagen har alla som vill prata finska rätt att göra det vid sina muntliga och skriftliga kontakter med Göteborgs Stad.

Det finns också många chefer och medarbetare i staden som arbetar med frågor kopplat till finskt förvaltningsområde utan att veta varför det finska språket är ett nationellt minoritetsspråk, varför sverigefinnar är utsedda som ett nationellt minoritetsfolk eller vilka rättigheter har individer som använder finska eller tillhör den nationella minoriteten. Enligt riksdagen är okunskap en grogrund för fördomar och för att motverka detta, behöver staden förstärka sina informationsinsatser gällande finskt förvaltningsområde.

Extern information och kommunikation: Stadens kontaktcenter är en viktig informationskanal och där arbetar idag tre personer som svarar i telefon och epost på finska. Stadens finska webbsida goteborg.se/suomeksi har blivit en viktig informationskanal där informationen revideras och uppdateras kontinuerligt.

Stadsledningskontoret ger ut en tvåspråkig informationstidning Jag är sverigefinne i samverkan med visuell kommunikation som publiceras tre gånger per året både som papperstidning och digitidning. Inom äldreomsorgen och förskolan finns det stadsgemensamma blanketter både på finska och svenska som exempelvis Ansökan om hemtjänst, Ansökan om äldreboende, Förskoleansökan och Val till förskoleklass.

Staden behöver utöka sin beredskap för att kunna ge ett muntligt och skriftligt svar på finska i ärendena med anknytning till finskt förvaltningsområde. Minoritetslagen förutsätter också att staden ska ge en skriftlig översättning av beslut i ett ärende som rör myndighetsutövning och att staden strävar efter att kunna bemöta individer på finska i

---

⁵ Socialtjänstlagen 2025:400.

alla ärenden. Informationsmaterialet på finska ska vara tillgängligt och anpassat till olika behov.

Intern information och kommunikation: Det är viktigt att information om finskt förvaltningsområde är med i olika typer av interna riktlinjer och rutiner för medarbetare samt introduktioner för nyanställda. Alla inom staden som arbetar med frågor kopplade till finskt förvaltningsområde ska utbildas om minoritetsrättigheter. Det är viktigt att genom kunskapshöjande insatser förebygga stereotyper och fördomar mot individer med finländskt påbrå. Stadsledningskontoret i samarbete med demokrati och medborgarservice samlar kunskapsstöd och informationsmaterial till stadens förvaltningar som kan användas i utbildningar och APT samt publiceras på kompetensplattformen och intranätet.

Delmål 1: Information och kommunikation, insatser a-c

	a.	b.	c.
Insats	Information om finskt förvaltningsområde och verksamhetens ansvar ska finnas tillgänglig och vara integrerad i extern och intern kommunikation inom ansvariga nämnders verksamheter.	Samla och förmedla kunskapsstöd och informationsmaterial till stadens verksamheter om minoritetslagen och finskt förvaltningsområde.	Utbilda och rekrytera personal med kompetens i det finska språket och i den sverigefinska kulturen.
Ansvarig	Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning, nämnden för demokrati och medborgarservice, nämnden med ansvar för individ- och familjeomsorg, nämnden med ansvar för funktionshinder, nämnden med ansvar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård, kulturnämnden, idrotts och föreningsnämnden, social resursnämnd, kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen, nämnden för demokrati och medborgarservice	Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning, nämnden för demokrati och medborgarservice, nämnden med ansvar för individ- och familjeomsorg, nämnden med ansvar för funktionshinder, nämnden med ansvar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård, kulturnämnden, idrotts och föreningsnämnden, social resursnämnd, kommunstyrelsen

Tidplan	Årligen	Årligen	Årligen
Uppföljning	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem
Förväntat resultat	Ökat kännedom om finskt förvaltningsområde bland minoriteten och stadens medarbetare.	Ökat utbud av kunskapsstöd och informationsmaterial i stadens verksamheter samt flera utbildningar om minoritetslagen och finskt förvaltningsområde.	Ökat antal medarbetare som kan kommunicera på finska och känner till den sverigefinska kulturen.

Delmål 2: Göteborgs Stad ger tillgång till service, vård och omsorg för äldre både på finska och svenska genom att stödja äldres sverigefinska kulturella identitet

Ansvarig nämnd: Nämnden med ansvar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård, nämnden med ansvar för funktionshinder, social resursnämnd, arbetsmarknad- och vuxenutbildning, kommunstyrelsen

8 kap 6 § En kommun som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska erbjuda den som begär det möjlighet att få hela eller en väsentlig del av den omvårdnad som erbjuds inom ramen för äldreomsorgen av personal som behärskar finska, meänkieli eller samiska. *Socialtjänstlag (2025:400)*.

8 kap 8 § Kommunen ska inom ramen för äldreomsorg som erbjuds enligt 6 och 7 §§ beakta äldre personers behov av att upprätthålla sin kulturella identitet. *Socialtjänstlag (2025:400)*.

8 § Varje kommun ska tillsammans med de nationella minoriteterna kartlägga de behov som finns i kommunen av åtgärder till stöd för användningen av finska, meänkieli respektive samiska. Lag (2009:1299).⁷

Nuläge vård och omsorg: Individer har från och med 1 januari 2019 en förstärkt rätt att få äldreomsorg helt eller till väsentlig på finska enligt lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk. Göteborgs Stad har totalt 36 platser för finstalande äldre med behov av somatisk vård och/eller demens vilka ligger i Lövgärdet och Glöstorpshöjden. Staden har också ett finskt seniorboende med 47 lägenheter i Gårdsten.

⁷ Förordning (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Behovet för fler finskspråkiga verksamheter inom äldreomsorg kvarstår, inte minst inom hemtjänsten, samt fler platser inom äldreboenden och seniorboenden. Enligt en enkätstudie av Folkhälsomyndigheten från 2019 har individer i Sverige med finländskt påbrå rapporterat att de har sämre hälsa, sämre levnadsvillkor och livsvillkor än Sveriges befolkning. Bland grupperna med finländskt ursprung var det även vanligare att känna rädsla för att utsättas för hot om våld och utsättas för våld.⁸ Det är viktigt att alla får den vård de behöver och känner sig trygga och säkra hemma och i äldreomsorgen.

Det råder brist på personal inom äldreomsorgen och hälso- och sjukvården med kompetens i det finska språket och den sverigefinska kulturen vilket påverkar minoritetslagens genomslag. För att kunna erbjuda äldreomsorg och hälso- och sjukvård på finska till alla berättigade behöver staden se kunskapen i finska som meriterande i rekryteringsprocesser. Staden behöver också ha kännedom om vilka i personalen som talar finska och är villiga att använda minoritetsspråket i arbetet. Den senaste behovskartläggningen inom äldreomsorgen på finska gjordes 2013 och behovet för aktuell statistik är akut för att kunna fylla lagens krav och förbereda sig för framtidens behov.⁹ Det är viktigt att kartläggningen görs tillsammans med den sverigefinska minoriteten och att ingen i personalen tvingas vara med utan deltagandet är frivilligt.

Delmål 2: Vård och omsorg, insatser a-c

	a.	b.	c.
Insats	Kartlägga intresse av service, vård och omsorg på finsk äldreomsorg i samverkan med den sverigefinska minoriteten.	Rekrytera och försörja vård- och omsorgspersonal med finsk språklig och kulturell kompetens.	Utveckla och koordinera hemtjänsten så att individer kan använda finska med omsorgspersonalen.
Ansvarig	Nämnden med ansvar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård, kommunstyrelsen	Nämnden med ansvar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård, nämnden med ansvar för funktionshinder, social resursnämnd	Nämnden med ansvar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård, nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning
Tidplan	2021	Årligen	Årligen
Uppföljning	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem
Förväntat resultat	Ökat kunskap om eventuella brukare	Ökat antal medarbetare som	Ökat antal brukare inom hemtjänsten

⁸ Hur mår människor med finländsk bakgrund?. Folkhälsomyndigheten, 2019

⁹ Förordningen (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ålägger staden att kartlägga även de behov som finns i kommunen av åtgärder till stöd för användningen av finska

	inom äldreomsorgen och ökat beredskap till framtida behov.	kan ge service på finska och kan beakta sverigefinska äldres behov av att upprätthålla sin kulturella identitet.	som får sina språkliga och kulturella rättigheter tillgodosedda.

Delmål 3: Göteborgs Stad uppmärksammar och stärker den sverigefinska kulturen som en del av det svenska samhället

Ansvarig nämnd: Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning, nämnden för demokrati och medborgarservice, nämnden med ansvar för individ- och familjeomsorg, nämnden med ansvar för funktionshinder, nämnden med ansvar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård, kulturenämnden, idrotts och föreningsnämnden, kommunstyrelsen

4 § Det allmänna ska främja de nationella minoriteternas möjligheter att behålla och utveckla sin kultur i Sverige. Barns utveckling av en kulturell identitet och användning av det egna minoritetsspråket ska främjas särskilt. *Lag (2009:724)*¹⁰

8 kap 8 § Kommunen ska inom ramen för äldreomsorg som erbjuds enligt 6 och 7 §§ beakta äldre personers behov av att upprätthålla sin kulturella identitet. *Socialtjänstlag (2025:400)*.

Nuläge kultur: Sverigefinsk kultur är del av det svenska kulturarvet och alla kommuner i Sverige har skyldighet att skydda och främja den nationella minoritetskulturen.

Diskriminering och fördomar mot sverigefinnar förekommer fortfarande i Göteborg vilket förhindrar individens möjligheter att ta del av och vara stolt över sin minoritetskultur.

Barn som tillhör sverigefinsk minoritet ska ges möjlighet att utveckla en sverigefinsk kulturell identitet och sverigefinska äldre inom äldreomsorgen ska ges möjlighet att upprätthålla sin kulturella identitet.

Göteborgs Stad ska ta aktiva åtgärder för att stödja den sverigefinska kulturens fortlevnad. Ansvar för minoritetsarbetet har hittills legat på olika frivilligorganisationer vilket behöver förändras. Sverigefinska föreningar ska stödjas ekonomiskt även i fortsättningen, men det får inte ersätta stadens eget arbete med minoritetskulturförådringar. Ett bra exempel från civila samhället för att motverka fördomar och diskriminering genom kulturinsatser har varit Sverigefinska ungdomsförbundets projekt #stolt sverigefinne som

¹⁰ Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

startade som ett Instagramkonto och växte till en bok och en utställning. Normkritiskt och icke-diskriminerande arbetssätt är centrala i uppdraget.

Delmål 3: Kultur, insatser a-d

	a.	b.	c.	d.
Insats	Den sverigefinska kulturen framhävs i Göteborgs Stads kulturprogram.	Den sverigefinska kulturen uppmärksammas i stadens verksamheter. Sverigefinsk barnkultur ges extra fokus.	Fördomar och diskriminering av sverigefinnar motverkas genom kulturen.	Personal med finsk språklig och kulturell kompetens rekryteras och utbildas.
Ansvarig	Kulturnämnden	Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden med ansvar för individ- och familjeomsorg, nämnden med ansvar för funktionshinder, nämnden med ansvar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård, social resursnämnd, kulturnämnden, kommunstyrelsen	Kulturnämnden	Kulturnämnden
Tidplan	2021	Årligen	Årligen	Årligen
Uppföljning	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem
Förväntat resultat	Sverigefinska kulturfrågor blir integrerade i kulturnämndens ordinarie arbete.	Den sverigefinska minoriteten, i synnerhet sverigefinska barn, får tillgång till sin minoritetskultur.	Mer positiv och modern bild av sverigefinnar hos majoritetsbefolkningen.	Ökat antal medarbetare som kan ge minoriteten tillgång till sin kultur.

Delmål 4: Göteborgs Stad erbjuder tvåspråkig undervisning i grundskolan. Göteborgs Stad ger tillgång till förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska

Ansvarig nämnd: Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, kommunstyrelsen

8 § Det allmänna har ett särskilt ansvar för att skydda och främja de nationella minoritetsspråken. Språklag (2009:600).¹²

12 a § En hemkommun som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk ska erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i förskola där hela eller en väsentlig del av utbildningen bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska. Skollag (2010:800).¹³

Vårdnadshavare som ansöker om förskoleplats för sitt barn ska tillfrågas om de önskar plats i sådan förskola som avses i första stycket. Lag (2018:1368)¹⁴

5 a § En kommun som ingår i ett förvaltningsområde enligt lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk och som tillhandahåller sådan verksamhet som avses i 2 eller 5 § ska sträva efter att erbjuda barn, vars vårdnadshavare begär det, plats i sådan verksamhet där hela eller en väsentlig del av verksamheten bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska. Skollag (2010:800)

Om kommunen erbjuder verksamhet enligt 2 eller 5 § ska vårdnadshavare som ansöker om sådan verksamhet tillfrågas om de önskar plats i verksamhet som bedrivs på finska, meänkieli respektive samiska.

Om en kommun som ingår i ett förvaltningsområde anordnar öppen förskola enligt 3 § ska kommunen, om det finns sådan efterfrågan, sträva efter att erbjuda hela eller en väsentlig del av verksamheten på finska, meänkieli respektive samiska. Lag (2018:1368)

8 § Varje kommun ska tillsammans med de nationella minoriteterna kartlägga de behov som finns i kommunen av åtgärder till stöd för användningen av finska, meänkieli respektive samiska. Lag (2009:1299).¹⁵

Nuläge undervisning och utbildning: Skolan har stor betydelse i språkrevitalisering. Revitalisering av det finska språket i Göteborg ska ske genom att barnen ges möjlighet att

---

¹² SFS 2009:600 Språklag (2009:600)

¹³ SFS 2010:800 Skollag (2010:800)

¹⁴ SFS 2018:1367 Lag om ändring i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

¹⁵ Förordning (2009:1299) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

förstärka sin sverigefinska kulturella identitet och utveckla sina språkkunskaper i och på finska.

Enligt Skolinspektionens tillsyn 2019 det råder brister i stadens undervisning i nationella minoritetsspråk. Sverigefinska vårdnadshavare har framfört kritik om bland annat gruppstorleken, barn i samma klass med varierande förkunskaper i språket, krock med ordinarie schema och långa skoldagar samt att det råder brister i stadens skolskjuts.

Deltagandet i modersmålsundervisning på finska har minskat i staden.¹⁶

Göteborgs Stad som en förvaltningskommun ska verka för att det finns tillgång till personal som behärskar det finska språket, i synnerhet inom förskolan och äldreomsorgen eftersom Göteborgs Stad ska erbjuda förskolan och äldreomsorgen helt eller till väsentlig del på finska, men också inom tvåspråkig undervisning och modersmålsstöd för att erbjuda en obruten kedja av undervisning av nationella minoritetsspråk.¹⁷ Kunskaper i finska bör ses som en merit för personal som arbetar inom Göteborgs Stad och för personer som söker arbete inom stadens berörda förvaltningar.

Nuläge grundskola: Fram till 1990-talet erbjöd Göteborgs Stad tvåspråkig skolundervisning på finska och svenska. I början av 1990-talet startade en fristående skola som erbjöd tvåspråkig undervisning på finska. 2016 drog Skolinspektionen in tillståndet för den sverigefinska skolan. 2017 ankom ett Göteborgsförslag om att Göteborgs Stad skulle starta tvåspråkig undervisning på finska. Frågan utreddes av stadsdelarna och lämnades över till grundskolenämnden 2018. Även om det enligt regler för det finska förvaltningsområdet inte finns krav på tvåspråkig undervisning i grundskolan framkom i utredningen att frågan är viktig för Göteborgs Stad. Göteborgs Stad har en hög ambitionen i arbetet för att ge elever i Göteborg som tillhör den sverigefinska minoriteten möjligheter att behålla, utveckla men även revitalisera sina språkkunskaper i finska. Grundskolenämnden beslutade i februari 2020 att ge grundskoleförvaltningen i uppdrag att starta tvåspråkig undervisning och annan verksamhet vid sidan av modersmålsundervisning för att åstadkomma detta.

Nuläge förskola: I läroplanen för förskolan står att de barn som tillhör de nationella minoriteterna ska främjas i sin utveckling av en kulturell identitet och stödjas i sin språkutveckling i sitt nationella minoritetsspråk. Enligt skollagen ska kommuner som ingår i förvaltningsområde erbjuda förskoleverksamhet helt eller till väsentlig del på finska.

Det finns fem kommunala förskolor¹⁸ och en privat förskola¹⁹ i Göteborg som har förskoleverksamhet på finska. Förskoleförvaltningen har också en finskspråkig ambulerande förskolepedagog som besöker cirka 48 barn i 21 olika förskolor och i en öppen förskola.

---

¹⁶ Cirka 150 elever är registrerade att få modersmålsundervisning på finska i Göteborg från årskurs 1 till gymnasieskola i 2018.

¹⁷ Lainio, Jarmo 2017. *Nationella minoritetsspråk i skolan – förbättrade förutsättningar till undervisning och revitalisering*. Betänkande av Utredningen förbättrade möjligheter för elever att utveckla sitt nationella minoritetsspråk (SOU 2017:91).

¹⁸ Finskspråkiga förskolor i Göteborgs Stad i 2020: Gibraltarkroken, Plantagegatan, Skattegårdsvägen, Svetsaregatan och Terapislingan.

¹⁹ Privat förskolan och friskolan Solgården.

För att kunna tillgodose barnens språkliga och kulturella rättigheter inom förskolan behöver Göteborgs Stad ta reda på vilka vårdnadshavare som önskar förskoleverksamhet på finska och koordinera stadens resurser så att de matchar behoven hos vårdnadshavare. Framtagandet av kunskapsunderlag stödjer också rektorerna i sina uppdrag att rekrytera och kompetensförsörja tvåspråkig personal.

Delmål 4: Förskola, skola och utbildning, insatser a-e

	a.	b.	c.	d.	e.
Insats	Kartlägga behovet för finsk förskoleverksamhet och tvåspråkig undervisning i skolan.	Erbjuda modersmålsundervisning i finska både som språkval och utanför timplane-bunden tid.	Erbjuda tvåspråkig utbildning.	Tillhandahålla tvåspråkig/finsk-språkig undervisningsmaterial.	Rekrytera, säkra och underhålla personal med språklig och kulturell kompetens.
Ansvarig	Förskolenämnden, grundskolenämnden, kommunstyrelsen	Grundskolenämnden, utbildningsnämnden	Grundskolenämnden	Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning, kommunstyrelsen	Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning
Tidplan	2021	Årligen	2020	2020	Årligen
Uppföljning	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem
Förväntat resultat	Ökat kännedom och beredskap i kommunen inom förskola och skola.	Ökat antal barn som läser finska som modersmål.	Ökat antal barn som kan utveckla sina språkkunskaper i och på finska.	Ökat tillgång till relevant undervisningsmaterial.	Ökat antal pedagoger och andra medarbetare som bidrar till språkrevitalisering

Delmål 5: Göteborgs Stad har systematiska och utvecklade former för samråd som ger inflytande i beslutsprocessen

Ansvarig nämnd: Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning, nämnden för demokrati och medborgarservice, nämnden med ansvar för individ- och familjeomsorg, nämnden med ansvar för funktionshinder, nämnden med ansvar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård, kulturnämnden, idrotts och föreningsnämnden, social resursnämnd, kommunstyrelsen

5 § Förvaltningsmyndigheter ska ge de nationella minoriteterna möjlighet till inflytande i frågor som berör dem och så långt det är möjligt samråda med minoriteterna i sådana frågor. Lag (2009:724).²⁰

Samråd enligt första stycket ska ske genom att förvaltningsmyndigheten för en strukturerad dialog med de nationella minoriteterna i syfte att kunna beakta deras synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande. Lag (2018:1367).²¹

5 a § Förvaltningsmyndigheter ska särskilt främja barns och ungas möjligheter till inflytande och samråd i frågor som berör dem och anpassa formerna för detta till deras förutsättningar. Lag (2018:1367).²²

Nuläge inflytande och delaktighet: Enligt den förstärkta minoritetslagen som trädde i kraft 1 januari 2019 ska samråd mellan förvaltningsmyndigheter och minoriteten ske genom en strukturerad dialog för att kunna beakta minoritetens synpunkter och behov i myndighetens beslutsfattande.²³ Tanken bakom lagen är att minoriteten ges reellt inflytande i frågor som berör dem. Varje nämnd och styrelse i Göteborgs Stad kan anpassa inflytandeformerna efter situationen. Det viktigaste är att förvaltningsmyndigheter samråder med den minoriteten i ett skede där det fortfarande finns möjligheter att påverka ett kommande beslut.

Minoritetslagen lägger tyngd på barn- och ungdomsinflytande vilket är anledning till att under den pågående valperioden 2019-2022 har ungdomars representation i samrådet förstärkts. Ungdomsinflytande kan förstärkas ytterligare genom att de unga söks upp i sin egen miljö såsom i skolan, via modersmålsundervisningen, på sociala medier, fritidsgårdar och intresseföreningar. I övrigt bestämmer nämnder tillsammans med minoriteten hur samråd ska ske i olika frågor.

Göteborgs Stads sverigefinska råd är kommunstyrelsens samrådsorgan med den sverigefinska minoriteten. Rådet består av 21 ledamöter: en representant från varje parti i kommunstyrelsen, nio ledamöter från olika finska föreningar och tre ledamöter från

²⁰ Lag (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

²¹ SFS 2018:1367 Lag om ändring i lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk

²² Ibid.

²³ Förvaltningsmyndigheterna finns på statlig, regional och kommunal nivå. Förvaltningsmyndigheter på kommunal nivå är nämnder och vissa styrelser (Regeringsformen, RF).

referensgrupper äldreomsorg, utbildning och kultur. Rådets nuvarande form beslutades 2015 i kommunfullmäktige. Samrådsdirektiven för Göteborgs Stads samråd med den sverigefinska minoriteten gäller för perioden 2015–2018 och ska därmed revideras.

Delmål 5: Inflytande och delaktighet, insatser a-c

	a.	b.	c.
Insats	Samråd med den sverigefinska minoriteten sker genom en strukturerad dialog och i ett tidigt skede.	Staden förstärker och utvecklar nya former för att samråda med barn och ungdomar utifrån deras förutsättningar, ålder och mognad.	Reglemente för Göteborgs Stads samråd med den sverigefinska minoriteten (2015) revideras i nära samverkan med Göteborgs Stads sverigefinska råd.
Ansvar	Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning, nämnden för demokrati och medborgarservice, nämnden med ansvar för individ- och familjeomsorg, nämnden med ansvar för funktionshinder, nämnden med ansvar för äldreomsorg och hälso- och sjukvård, social resursnämnd, kulturnämnden, idrotts och föreningsnämnden, kommunstyrelsen	Förskolenämnden, grundskolenämnden, utbildningsnämnden, nämnden för demokrati och medborgarservice, nämnden med ansvar för individ- och familjeomsorg, nämnden med ansvar för funktionshinder, social resursnämnd, kulturnämnden, idrotts och föreningsnämnden, kommunstyrelsen	Kommunstyrelsen
Tidplan	Årligen	Årligen	2020-2021
Uppföljning	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem	Ansvarig nämnd inom sitt ordinarie uppföljningssystem
Förväntat resultat	Minoriteten ges reellt inflytande i ansvariga nämndernas beslutprocesser.	Barns och ungas möjligheter till samråd förstärks. Inflytandeformerna anpassas i större utsträckning till deras förutsättningar	Reviderat reglemente för Göteborgs Stads sverigefinska råd som beskriver rådets uppdrag och vilket ansvar rådet har.